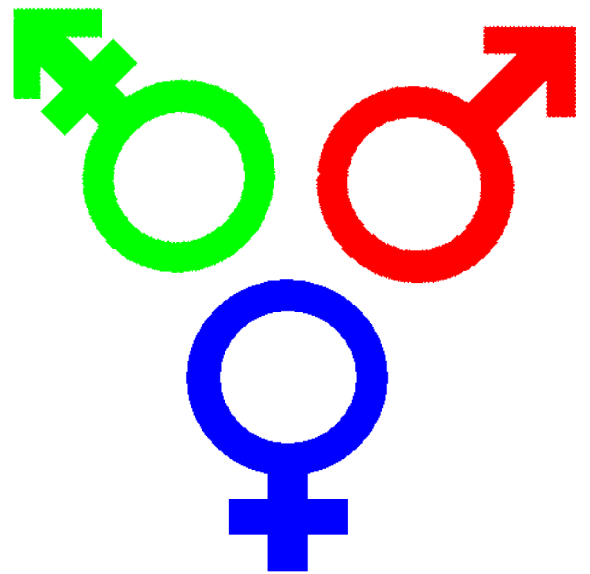

EN KVINNA
UTAN MAN ÄR
SOM EN FISK
UTAN CYKEL

Vänersborgs kommun

Ett Agenda 21- och folkhälsoarbete av:
Karla Engström
Sommaren 2011

Förord

Ett av folkhälsomålen i Vänersborgs kommun är att invånarna ska kunna ha en trygg sexualitet utan att bli utsatt för diskriminering. Jag upplever att homofobi är ett problem i vårt samhälle och därför valde jag att skriva om det. Jag anser att man i skolan borde lära ut vad t.ex. homosexualitet och bisexualitet är så tidigt som möjligt, kanske redan i mellan- eller lågstadiet, för att motverka diskriminering och mobbning. Ju mer kunskap och förståelse man har för olikheter, desto lättare är det att acceptera dem. **Broschyren riktar sig till vuxna inom skolan och andra vuxna med inflytande över unga.**

Många kanske anser att homofobi inte är ett lika stort problem i Sverige som det är i till exempel USA. Men ändå finns det en linje mellan *vi* och *dom* i Sverige. Homosexualitet ansågs vara en sjukdom enligt svensk lag ända fram tills 1979 och de svenskar som växte upp med det kanske har lite fördomar, men de flesta har ändå accepterat att det är något naturligt. Att komma ut som homosexuell eller bisexuell kan vara lätt eller svårt, det beror helt på personen och hans eller hennes omgivning.

Vad är vad?

Homofobi är en rädsla för det som går emot normen, det vill säga den heterosexuella relationen mellan man och kvinna.

Homosexualitet är en sexuell läggning som innebär att man kan bli kär i personer av samma kön.

Bisexualitet är en sexuell läggning som innebär att man kan bli kär i personer av båda könen.

Heterosexualitet är en sexuell läggning som innebär att man kan bli kär i personer av motsatt kön.

Transsexualitet är när en människa upplever att den borde tillhöra det motsatta könet.

Homosexualitetens historia i Sverige

Precis som vi får lära oss om jämställdhetens historia i skolan tycker jag att detta borde ingå i historieundervisningen.

– 1608 blev det olagligt och homosexuella män straffades med döden (man trodde inte två kvinnor kunde ha sex förrän 1940-talet).

– 1864 ändrades straffet för homosexualitet från dödstraff till strafftjänst.

– 1944 blev homosexualitet lagligt men började istället betraktas som en mentalsjukdom.

– 1979 accepterades homosexualitet som en sexuell läggning.

– 2009 blev äktenskap i Svenska Kyrkan mellan homosexuella lagligt.

Heteronormativitet

Då samhället har heterosexualitet som norm för människans sexualitet kallas det heteronormativitet. Det betyder att män förväntas åtra och skapa sexuella och romantiska relationer till kvinnor och vice versa. Detta innefattar även att män ska vara *maskulina* och kvinnor *feminina*. Normen kan leda till att andra sexuella läggningar och könsidentiteter undanträngs. Detta kan uttryckas bland annat i antaganden om att en människa är heterosexuell tills motsatsen bevisats. Heteronormativiteten har även att göra med hur vi uppfostras in i könsroller, att vi skapas till pojkar och flickor för att göra könen olika och separata. Ett exempel på detta är rosa till Barbie och blått till Ken.

It Gets Better Project

I september 2010 tog sex ungdomar i USA livet av sig då de blivit trakasserade och mobbade på grund av sin sexuella läggning. Två av dem var bara 13 år. Då startades It Gets Better projektet för att stötta ungdomar och låta dem veta att det faktiskt blir bättre. Självorden visar vad som kan hända ifall vi inte gör något åt homofobi och projektet visar hur lite som krävs för att hjälpa någon. Det finns massvis med videos som lagts upp på projektets hemsida med just det budskapet, flera kändisar har bidragit. Och utöver det så har vissa artister tillägnat låtar till detta projekt. Bland annat:

- Rise Against med *Make it stop*
- Katy Perry med *Firework*
- Pink med *Perfect*

Litteratur och film

Här är några förslag på böcker och filmer som skulle kunna användas som diskussionsunderlag i skolan.

Pink av Lily Wilkinson

Boken handlar om Ava som vill starta om på nytt och byter därför skola. Boken visar hur förvirrande ens sexualitet kan vara, har en positiv inställning till homosexualitet och bryter mot stereotyper.

Det händer nu av Sofia Nordin

Boken handlar om Stella som blir kär i sin bästa vän Sigrid.

Ung, bög och jävligt kär av Johannes Sandreyo
Filip går i gymnasiet och blir kär i förortsvärstingen Emilio.

Fucking Åmål

Filmen handlar om sextonåriga Agnes som är förälskad i Elin, som enligt rykten ska ha hånglat med alla killar på skolan, och om Elin som börjar tvivla på sin sexualitet.

Philadelphia

Filmen handlar om Andrew Bennett som är en framgångsrik advokat som blir avskedad på grund av att han får AIDS.

Citat värda att tänka på

Här är två citat som man skulle kunna diskutera i skolan för att få ungdomar att reflektera kring vad det egentligen innebär att vara homosexuell.

”Jag tror inte homosexualitet är ett val. Samhället tvingar en att tro att det är ett val, men egentligen är det ens natur. Valet är om man väljer att visa sin sanna natur eller om man väljer att spendera resten av sitt liv att ljuga om den.”

– Marlo Thomas

“Everybody's journey is individual. If you fall in love with a boy, you fall in love with a boy. The fact that many Americans consider it a disease says more about them than it does about homosexuality.”

– James A. Baldwin

Fler tips...

<http://www.rfsl.se/>

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter (RFSL) är en svensk organisation som jobbar för lika rättigheter för alla läggningar. Det finns skolinformation om ämnet på sidan under fliken *Åsikter och verksamhet* och sen *Skolan*.

<http://www.rfsu.se/>

Under fliken *Sexualundervisning* finns det en sida med *Metod och handledning*. Där finns bland annat *Bryt!* som är en nerladdningsbar bok som handlar om bland annat normer och det finns även förslag på olika övningar som hör till ämnet i den.

<http://www.ytan.se/>

Under Ytan var ett projekt som pågick mellan 1 november 2004 och 31 maj 2007 som handlade om normer och värderingar kring sexuella läggningar i skolan. Det finns diskussionsmaterial kring ämnet på sidan.

Källor

<http://www.rfsl.se/>

<http://www.itgetsbetter.org/>

<http://www.youtube.com/>

<http://sv.wikipedia.org/>

Folkhälsoprogrammet 2009-2011 (antagen av kommunfullmäktige 2010-04-21 § 33)

RFSL:s broschyr Höra Hemma